

פאיריג לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 17 ♦ פרשת אחרי מות-קדושים

דברי חכמים

ונשא השעיר עליו את כל עונותם

דרשו רז"ל (בר"ר סה.טו) עונות תם זה יעקב איש תם, ובדין הוא כי כל המחטיא הרבים חטא הרבים תלוי בו וידוע שסמאל תמיד משתדל להחטיא את ישראל וכן עשו אדום כל מזימותם להחטיא את ישראל מצד ברכת והיה כאשר תריד ופרקת עלו (בראשית כז.מ) ע"כ ראוי לטעון עליו כל עונות בני תם לומר שיעקב מצדו תמים הוא עם ה' ואתה גרמת להם לחטוא, ע"כ תשא את חטאתם אל סמאל שרו של עשו שנקרא איש שעיר

כלי יקר

הגות שאבעס'

מכל חטאתיכם לפני יי-הו-ה תטהרו

כותב בעל הכלי יקר: ורז"ל (ימא פה:) דרשו, דווקא עבירות שלפני ה', דהיינו שבין אדם למקום יו"כ מכפר אבל לא העבירות שבין אדם לחבירו, ע"כ נאמר ועל כל עם הקהל יכפר ר"ל דווקא כשנעשו קהילה אחת להיות באגודה אחת להיות שכם אחד לעבוד את ה' אז הקב"ה מקבל תשובתם ולא בזמן שחלק לבם

"ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה."

כעין זה השיב הלל הזקן לנכרי שביקש שיגירוהו על רגל אחת: "דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא זיל גמור"

מדוע מצות "ואהבת לרעך כמוך" היא כלל גדול בתורה וכל שאר התורה היא רק פירושה?

יש לאדם שני דרכים לחיות את חייו, דרך אחת לחיות ב"נפרדות", כלומר לחשוב על עצמו, לעשות מה שטוב ומועיל עבורו, לעיתים זה יהיה בחיבור עם הכלל ולעיתים בנייתו מהכלל, אך ישנה דרך נוספת והיא להיות חלק מהכלל, להיות אחד מתוך כלל ישראל, לא המיוחד שבכלל ישראל, לא המוצלח של כלל ישראל, אלא חלק מעם ישראל.

אדם נכנס לחתונה, יש לו אפשרות אחת, לעמוד בצד ולהביט על הרוקדים ואז להחליט האם הוא מעוניין לשמח חתן וכלה ולהיכנס למעגלים, אך ישנה אפשרות נוספת להיכנס לחתונה ולומר לעצמך אני חלק מכלל האנשים שהגיעו לשמוח ולשמח בחתונה זו וממילא פשוט וברור שאכנס למעגלי השמחה.

אדם שחי בנפרדות, לא באמת יכול להיות בקשר עם אחרים, הוא תמיד יהיה יותר מרוחק ושונה מהם ורק כאשר הוא מוכן לוותר על תפיסת הנפרדות הוא יכול להיות בקשר בריא ונכון עם אחרים.

ממילא, אולי ניתן לומר שכלל ישראל בנוי על הקשר בין הדורות ועל קשר בין אדם לזולתו, כי לולא קשר זה אנחנו אוסף של יחידים ולא "עם ישראל", שעבר ביחד את תקופת שיעבוד מצרים ויציאת מצרים, תקופת בית המקדש, תקופת הגלות הקשה וכל מאורעותיה ולכן אמרנו בהגדה של פסח "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", כי אם הוא לא חלק מהסיפור, אין לו באמת אפשרות להתחבר ולהשתייך לעניין ולכן חז"ל הגדירו את הבן הרשע שהוציא את עצמו מהכלל כמי שכפר בעיקר, כי אם הוא לא מחובר לכלל הוא לא חלק מהסיפור ולא מחובר ומחויב לתורה

ולכן "ואהבת לרעך כמוך" זה כלל גדול בתורה, כי כשאתה מחובר לכלל אתה חלק מהתורה ומצוותיה

וגם תשובה, לשוב אל ד', אפשרית רק כשאדם הוא חלק מהכלל ולא חי כאדם נפרד ולא רק בגלל שהוא 'מסוכסך' עם אחרים ולא חי איתם בשלום, אלא גם כאשר הוא בקשר טוב עם כולם אך לא 'חלק' מהם אין לו אפשרות לשוב באמת אל ד' ולהתחבר לתורה ומצוות, כי הוא לא חלק מהסיפור של עם ד', וכמו שכותב הרמב"ם בהלכות תשובה " הפורש מדרכי צבור, ואף על פי שלא עבר עבירות, אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללן ולא נכנס בצרתן ולא מתענה בתעניתן, אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאילו אינו מהן - אין לו חלק לעולם הבא"

כי רק אם אתה "חלק" אתה קשור ומחובר לקודש בריך הוא ישראל ואורייתא.

חכמתכם ובינתכם

בשנותיה הראשונות של המדינה, רצה ראש הממשלה הראשון להקים בשלב ראשון בתי משפט וטען שאת בתי הדין יקים בשלב מאוחר יותר, סבי הגאון רבי ראובן כץ זצוק"ל מגדולי הרבנים באותה תקופה, הבין היטב שאם לא יקימו כעת את בתי הדין במקביל לבתי המשפט, ההקמה שלהם תידחה שנים רבות, לכן פנה אל רוה"מ ואמר 'אדוני הרי ידוע כחובב תנ"ך ואף מקיים בביתו חוג לתנ"ך (כמובן ע"פ הבנתו) ובתנ"ך כתוב "הייתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו" קודם יהודה לקדשו ענייני הקדושה של עם ישראל ורק לאחר מכן ישראל ממשלותיו הצרכים של הממשלה, ורוה"מ נאלץ לקבל את דבריו והקים במידי את בתי הדין

פגישה בהשגחה

בספר ועמך כולם [לר' חנוך טלך] מקבץ סיפורים אמיתיים מהחיים, באחד מהם הוא מספר על קבוצת נהגי מוניות שמידי פעם היו מתקבצים בביתו של אחד, ומשוחחים בניהם על אודות נסיעות ומאורעות מיוחדים שהיו להם. באחד הימים פתח אחד הנהגים ואמר שיש לו סיפור מיוחד לספר.

לפני כמה חודשים הוזמנתי ע"י חברת נסיעות לערוך סיור לתייר אמריקני מיליונר המגיע לארץ לביקור ומעוניין לנסוע לירושלים דרך כמה ישובים מעניינים. הגעתי לנמל התעופה והנה נגש אלי בהופעתו המהודרת כשבפיו סיגריה יוקרתית. הוא נכנס למונית חלץ את נעליו, התיישב במושב האחורי, והרים את רגליו על המושב הקדמי, אחר כך הדליק את הסיגריה. החלונות ברכב היו סגורים והמחנק היה נורא. החלטתי כאות התגוננות גם לעשן, עמדתי להדליק את הסיגריה, והנה האמריקני קורא לי מאחור אני אדליק לך אותה. הוא הוריד את הרגלים מהמושב התכופף קדימה והצית לי את הסיגריה. באותם רגעים עלה מעט שרוול חולצתו, וראיתי את ידו החשופה, התחלתי לרעוד בכל גופי. הפניתי את הרכב הצידה לשוליים ונעצרת.

קרה משהוא? האמריקני ניסה להבין. 'המספר שיש לך על היד' עניתי בקושי. 'הוא מאושוויץ' השיב לי. חשבת שנולדתי עם כפית זהב בפה? הביט בי. אני שלמתי כבר את כל החובות שלי. הוסיף.. בודאי שהייתי באושוויץ, היינו שם כולנו- אבא, אמא, אחי ואחותיי, כולם הלכו ורק אני נשאיתי לבדי. את אלו שלפני ראיתי הולכים, אבל אחי עמד בתור לפני, קויתי שאולי הוא נשאר.. אבל לא, נותרתי לבד בעולם. כך אמר לי האמריקני הזקן. כאילו הוא מספר על הנופש האחרון. אבל אני לא יכולתי להמשיך... אמר הנהג חלקכם ודאי מכירים את ההיסטוריה שלי, הוא הרים את עיניו לעבר חבריו הנהגים, ואל אלו שלא יודעים אספר כעת.

באתי לפני עשרים שנה לארץ עם כמה חברים, טיילנו בארץ לארכה ולרחבה, כשנמאסו עלינו הטיולים וגם הכסף נגמר. החלטנו להתנדב באיזשהו קיבוץ. היינו בצפון ושובצנו בעבודה במפעל השימורים של הקיבוץ. בתחילה נהייתי מהקיבוץ ומהאידיאולוגיה אבל בשלב מסוים הכל עובר. יום אחד קמתי בבוקר האוכל לא מצא חן בעיני ויצאתי לעבודה. הסעתי את הטרקטור שהיה עמוס בתפוחים לעבר הלוע המרסקת את התפוחים. עליתי על גלגל הטרקטור והרמתי אותה, כדי שהתפוחים יפלו לתוך המכונה, הפעלתי אותה, והתחלתי לגרוף את התפוחים לכיוונה, הסכינים למטה עבדו ללא הרף, ואני עומד למעלה וגורף את התפוחים, כנראה היו סנדלי לחים, כי לפתע החלקתי הישר אל עבר לוע המכונה, ניסיתי להיאחז במשהו, אבל הכל היה חלק, הסכינים למטה עבדו בשקשוק מונוטוני, ואני הולך ומתקרב לעברם, הדבר היחיד שהפריד בינו היה כמה עשרות ק"ג של תפוחים, בערמה ההולכת וקטנה בעקביות. צרחתי וצרחתי אבל בתוך ליבי ידעתי שאין לי כל סיכוי. כולם בחדר האוכל אף אחד לא ישמע. ניסיתי לקפוץ למעלה אבל היה זה ניסיון נפל. חשתי את מגע המתכת תחת רגלי. זהו זה... בפעם הראשונה בחיי פרצה מפי תפילה. 'ריבונו של עולם אני הולך למות ועדיין לא עשיתי משהוא משמעותי בחיי, תן לי לחיות!!!'

פתאום חשתי בכאב איום ברגלי, אבל רגע לפני שאבדתי את ההכרה, ראיתי יד גדולה מול עיני, היד של 'זלמן המוזלמן'. 'זלמן המוזלמן', היה ניצול שואה שקלט הקיבוץ לאחר מלחמת העולם השנייה. הוא היה אדם בודד ושתקן ומעולם לא דיבר עם איש. הוא עבד בטאטוא שהייתה סמוכה לטרקטור שלי. למען האמת ברגע הראשון הייתי משוכנע שזו יד של מלאך חבלה שהגיע לתפוס אותי ולהביא אותי למעלה. ברגעי הערפול האחרונים הספקתי לקלוט שזוהי ידו של זלמן... וגם לראות את המספר... התעוררתי בבית החולים ללא רגל, במשך מעט יותר משנה הייתי בשיקום, ואז השתחררתי הביתה עם תותבת. לא שבת י יותר לקיבוץ. במהלך השנה הזו קיימתי את נדרי, ידעתי שה' הציל את חיי ורציתי להחזיר לו מעט על כך. למדתי על היהדות והתקרבותי יותר ויותר לשמירת תורה ומצוות. אבל הדבר שמעולם לא הצלחתי לשכוח היה את המספר שעל ידו של זלמן. אני לא יכול לשכוח מונח לי מול העיניים יומם ולילה.

חלפו שנים הפכתי לאזרח ישראלי הגעתי למשרד הפנים לקבל תעודת זהות, הציתי במספר שניתן לי, והחוויתי, ארבע הספרות הראשונות שלו היו המספר על ידו של זלמן. הקמתי בס"ד בית בעם ישראל שכרתי דירה והזמנתי קו טלפון באחד הימים אני שב הביתה ואשתי אומרת לי מזל טוב, קבלנו קו טלפון, שמעתי את המספר ועמדתי כמעט להתעלף. ארבע הספרות האחרונות שלו היו המספר על ידו של זלמן. אתם מבינים כעת המספר רדף אותי לאן שהלכתי. והנה כאן בתוך הרכב שלי מושיט לי איזה תייר אמריקני את ידו ועליה המספר העוקב למספרו של זלמן. הוא מספר לי על האח שעמד לפניו בתור ונעלם מעיניו.

עמדתי מולו כולי רועד, ולבסוף אמרתי לו, אני לא נוסע לירושלים כעת, תסלח לי. כמו מטורף עשיתי פרסה באמצע כביש ירושלים- ת"א, שמעתי צפירות מכל הכיוונים והמשכתי לנסוע. לאן אתה לוקח אותי האמריקני מאחורה היה לחוץ. אבל לא יכולתי להוציא מילה מהפה, רעדתי ואחזתי בהגה בשתי ידי, לא כדי להחזיק אותו, אלא כדי שההגה יחזיק אותי. שעתים נסיעה, ואני מגיע לקיבוץ בצפון, עוצר ליד הנגריה ומתפלל ש'זלמן המוזלמן' עדיין חיי. הרכב עוצר ואני מזנק החוצה, רואה את זלמן עומד מולי.

זלמן אתה זוכר אותי? אבל הוא לא עונה, זלמן אינו מדבר עם אף אחד. ניצוץ נדלק לרגע בעיניו, ואני נרגע הוא זוכר אותי. אני מסתובב אחורנית ומתחיל להוציא את מזוודותיו של האמריקני המפוטם שעדיין יושב בפנים, מניח אותם על השלוליות הבוץ ומתעלם מהרטינות שלו, על מה שאני עושה. לבסוף הוא יצא. גררתי אותי לעבר זלמן והפשלתי לשניהם את שרוולי החולצות, כעבור רגע הם קלטו. האמריקני אמר בקול מוזר. סולי? סולי? זלמן משיב לו: "מנדל אתה חי?" עזבתי אותם ככה ונסעתי לי משם.

השיבנו אבינו לתורתך... והחזירנו בתשובה שלמה לפניך

לגבי עבד עברי נאמר "ושב אל משפחתו" שאף שהתקלקל וירד מדרגתו, ישוב אל מעלתו. וכן נאמר והשיב את הגזלה, שהוא ענין של תיקון המצב. ואילו חזרה היא כאשר עזב לסיבה מסוימת וכעת הוא חוזר. לכך נאמר השיבנו אבינו לתורתך, לתקן את כל הקלקולים שמחמת החטא, ורק לאחר מכן החזירנו בתשובה שלמה לפניך. הינו שהקב"ה יחשיב את זה כאילו אין כאן קלקול אלא רק עזיבה זמנית.

שונה הלכות

אדם שגר בקומת קרקע, ומעליו יש שש קומות של דיירים, וכל המים של המזגנים של השכנים נוטפים לתוך הגינה שלו, וגורם לגידולים רבים של צמחים למיניהם שמפריעים לו

בהתייעצות עם איש גינון התברר שהזרעים שגדלים מגיעים מעצים שבשטח ציבורי מסביב לחצר, והרוח מעיפה את הזרעים מהעצים לתוך החצר והמים של המזגנים שיורדים לחצר מגדלים אותם.

לדברי בעל המקצוע הנ"ל, העצה למנוע דבר זה, הוא א' מתוך שתיים, או ליצוק יציקת ביטון על כל שטח החצר, או למשוך צינורות מהמזגנים של כל השכנים, ולהעביר אותם מעל לגינה עד לשטח שמחוץ לגינה, ואז המים מהמזגנים יצאו החוצה ולא ישקו את הגינה.

השאלה היא, האם מוטל על השכנים החיוב לשלם על ההוצאות לתיקון הנ"ל כיון שהמים שעושים לבעל הגינה נזק בא מהמזגנים שלהם, או שאינם חייבים לשלם על זה, ואינו אלא גרמא או גרמי בלי כוונה להזיק? ועוד יש לעיין אולי הם יכולים לטעון, שכיון שעצם טפטוף המים מהמזגנים שלהם לא יגרום לבעל הגינה שום נזק לולא העצים שמעייפים את הזרעים לתוך חצרו ואין הם הגורמים לנזק אלא העצים הציבוריים?

אשמח לקבל הערות והארות, רעיונות וחומרים וכן בקשות לקבלת העלון במייל
ניתן לשלוח לעורך זאב כץ
8404494@gmail.com